

SİLAJ YAPIMI

Ülkemizde çayır mera alanlarının kısıtlı, otlatma mevsiminin sınırlı oluşu ve kış aylarında hayvanların kaba yem ihtiyacı önemli bir problem olmasından dolayı silaj yapımını önem arz etmektedir. **Kışın hayvanlar için gerekli olan kaba yemler yeşil ve sulu yemlerden sağlanırsa hayvanların verimleri yıl boyu korunabilmektedir.** Bunu da yeşil ve sulu yemlerin bol bulunduğu mevsimlerde ihtiyaç fazlası çayır otları ile baklagil ve buğdaygil yem bitkileri, endüstri bitkileri ve artıkları silolanarak elde edilir. **Yeşil yemlerin hava almayacak şekilde depolanması ile elde edilen ekşimsi yeme silaj, depolandığı yere silo denir.**

SİLAJ YAPMANIN FAYDALARI

- Yeşil ve sulu yemlerin bulunmadığı kış aylarında hayvanların iyi ve ucuz beslenmesini sağlar.
- Ot depolama sorunu ve depo masrafları en aza indirilir. 2 ton kuru otun depolandığı yere 15 ton yeşil yem depolanabilir.
- Silajlık bitkiler tarlayı erken boşaltırlar dolayısıyla diğer bitkilerin ekimi için uygun zaman kalmaktadır.
- Yeşil yemlerin kurutulmasıyla sapsarı ve yaprakları sertleşerek dökülür. Sapsarı sertleştiği için besin değeri düşer hayvanlar tarafından sevilerek yenmez. Fakat silolamada yemlerin besin değerinde kayıp meydana gelmez ve hayvanlar tarafından sevilerek yenir..

SİLAJ YERİNİN SEÇİMİ

- ✓ Silo yeri, hayvan barınaklarına yakın bir yerde olmalıdır.
- ✓ Silo suyunun tahliyesinin kolaylığı için doğal eğimli ve verimsiz alanlar kullanılmalıdır.
- ✓ Süt yabancı kokulara duyarlı olduğundan silo yeri doğrudan barınağa bağlantılı olmamalıdır.

SİLAJ İÇİN HASAT ZAMANI

Silaj yapılacak bitki yem kalitesinin, silolama yeteneği ve en yüksek verimin sağlandığı zamanda hasat edilmelidir. **Silaj yapılacak bitkinin nem oranı çok önemlidir.** Nem oranının yüksek veya düşük oluşu yapılacak silajın kalitesini düşürür, bozulmalara sebep olur. **Ot silajı yapımında tahıllar (mısır, arpa, yulaf, buğday vb.) kullanılacaksa danelerin hamur olum döneminde ve % 60-67 nem oranında hasat yapılmalıdır.** Örneğin; mısır silajı için en uygun zaman, danelerin süt olumunu tamamlayıp, hamur olumu devresindeki hasadıdır. **Fiğ, yem bezelyesi gibi baklagiller kullanılacaksa, tam çiçeklenmeden sonra bakla teşekkülü zamanı hasat yapılmalıdır.** **Yonca 1/10 çiçeklenme devresinde hasat edilmelidir.** Hasat edilen bitkiler vakit kaybetmeden silo çukuruna götürülmelidir.

SİLOLAMA

Her şeyden önce silolanacak yemin nem oranının yeterli olması gerekir. Nem oranının pratik olarak tespitinde, kıyılmış ottan bir avuç alınarak elle kuvvetlice sıkılır. Eğer bu sırada birkaç damla su damlarsa nem

oranı % 75-85 kadar demektir. Böyle bir otun katkı maddesi kullanılmadan silolanması uygun değildir. Silajın bozulma riskini ve silo kayıplarını azaltmak için biçilen otun uygun nem oranına gelene değin soldurulması veya bir ton kıyılmış otun içerisine nem oranına göre 30-80 kg tahıl ezmesi (arpa, mısır, buğday, vb.) ilave ederek olumlu sonuç alınabilir. **Saf baklagil (yonca, korunga, fiğ, bezelye, üçgül vb.) silajları ile nem oranı yüksek otun içerisine katkı maddesi kullanmadan kaliteli bir ot silajı yapılamaz.** Sıkılan ottan su damlamaz fakat avuç içinde nemlik hissedilirse nem oranı %60-67 kadardır bu durumda ot güvenle silolanabilir. Sıkılan ot avuç açıldığında hemen genişip dağılıyorsa nem oranı % 60 dan daha azdır. Bu durumdaki ottan da silaj yapılması risklidir. Böyle durumlarda önlem olarak varsa başka tarladan daha yüksek nem içeren otlarla karıştırmak gerekir.

Kıyılan materyal mümkün olan en kısa süre içerisinde siloya doldurulmalıdır. Silajlık materyal 10-15 cm sap ve saman serilen zemin üzerine tabakalar halinde yayılır ve traktör vb. aletler ile sıkıştırma işlemi yapılır. Siloda hava bırakmamaya dikkat edilmelidir. **Yonca, korunga, fiğ ve pancar yapraklarını olduğu gibi, mısır sap ve yapraklarını ise 4-5 cm geçmeyecek uzunlukta kıyılarak siloya doldurulabilir.**

Her römork boşaltıldıktan sonra kıyılmış materyal eşit olarak dağıtılarak traktörle iyice çığnenir. **İyi bir sıkıştırma ile fermentasyonun sağlıklı olması ve kaliteli bir silaj yapılması sağlanır.** Bu şekilde silo kat

kat doldurulurken baklagil yem bitkilerinin kat aralarına her ton için 20-50 kg. melas veya 30-80 kg. tahıl kırması veya 50-70 kg. kuru pancar posası serpiştirilir. Ayrıca ton başına 2-3 kg. da öğütülmüş tuz (NaCl) katılır.

SİLONUN ÖRTÜLMESİ

Yemi siloya doldurduktan sonra üst kısma 2-3 parmak kalınlığında sap veya saman serilip üzeri hava almayacak şekilde kalın naylon (polietilen) ile kapatılır. Naylonun etekleri ve üzeri çeşitli şekillerde baskı altına alınarak, hava girişi olmayacak şekilde kapatılır. Silaj naylonun üzerine baskı malzemesi olarak 5-10 cm toprak konarak kötü hava şartlarından korunmuş olur.

SİLONUN AÇILMASI

Bu şekilde doldurulan silo 6-7 hafta açılmadan fermantasyona bırakılır. İyi bir silo 2-3 yıl açılmadan saklanabilir. Açılan silo Mayıs ayına kadar bitirilmelidir.

Silo hayvan barınaklarına en yakın tarafından açılmalıdır. Hayvanlara verilecek miktar tespit edildikten sonra günlük olarak bu oranda silaj alınır. Silaj alınan bölge ıslak çuvalla örtüldükten sonra naylonla kapatılması tavsiye edilir. Silodan iki günlük ihtiyaçtan fazla yem çıkarılmamalıdır. Silaj mümkünse dikine kesilerek dilimler halinde alınmalıdır. Silo yemi pis kokulu, küflü, koyu kahve renginde ise hayvanlara asla yedirilmemelidir.

Hayvanlar silajı ilk önce yemeyebilir. Bundan dolayı ilk önce silaj ot veya samanla

karıştırılarak verilir. Böylece 1-2 günde hayvanların bu yeme alışması sağlanır.

Bir günde, iki öğünde Jersey ineklere 15 kg. a kadar, Holstein ve Montofon'lara 20 kg. a kadar silaj verilebilir. Doğum yapmasına iki ay kalmış ineklere silaj yedirilmemelidir.

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
Tarım İl Müdürlüğü

Silaj Yapımı

Binnaz TIKNAZOĞLU
Ziraat Mühendisi

No: H/6

2005